

Gary Becker

นักเศรษฐศาสตร์สังคมวิทยา

อาหารสมอง

•วารกรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เมื่อสองเดือนที่ผ่านมาโลกได้สูญเสีย นักเศรษฐศาสตร์คนสำคัญของโลกผู้ริเริ่ม การศึกษาปัญหาสังคมจากมุมมองของ เศรษฐศาสตร์ และได้ทิ้งมรดกทางวิชาการไว้ อย่างน่าสนใจ Gary Becker นักเศรษฐศาสตร์ ชาวอเมริกันผู้รับรางวัลโนเบลในปี 1992 จากไป ในวัย 83 ปี

Gary Becker เกิดใน ค.ศ. 1930 เรียนจบปริญญาตรีจาก Princeton ในปี 1951 และจบปริญญาเอกจาก University of Chicago เมื่อมีอายุเพียง 25 ปี เขาสอนที่ มหาวิทยาลัย Columbia อยู่ 11 ปี ก่อนย้าย มาสอนหนังสือที่ University of Chicago ในปี 1968 และประจำอยู่ตลอดมา จนเสียชีวิต อาจารย์ที่ Becker ชื่นชมและมีอิทธิพลต่อ ความคิดของเขามากที่สุดคือ Milton Friedman ผู้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ในปี 1972 ผู้เป็นปรมาจารย์หัวใจของแนวคิดตลาดเสรีนิยมของแวดวงเศรษฐศาสตร์โลกซึ่งรวมตัว กันอยู่ที่ University of Chicago

คำอธิบายเหตุผลของการได้รับรางวัลของ คณะกรรมการรางวัลโนเบลก็คือ Becker เป็น ผู้ริเริ่มใช้วิธีคิดแบบเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ปัญหาสังคมอย่างกว้างขวาง ซึ่ง วิธีคิดนี้ได้ดับแคบอยู่แต่ในเรื่องที่ว่าปัจเจก ชนแสวงหาเพียงแต่ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เท่านั้น หากเขาได้นำเอาสิ่งที่ไม่ใช่เงินทองและ การกระทำดีเพื่อคนอื่นโดยมิได้นึกถึงตนเอง เข้ามาไว้ในกรอบวิเคราะห์ด้วย

Becker เชื่อว่ามนุษย์ใช้เหตุใช้ผลในการ วิเคราะห์ตัดสินใจโดยจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตามที่ พฤติกรรมของมนุษย์เป็นไปตามแรงจูงใจ โดย “แต่ละคนพยายามแสวงหาสิ่งที่ตนเห็นว่า เป็น ‘สวัสดิการ’ (welfare) ให้มากที่สุด ซึ่ง ‘สวัสดิการ’ ในที่นี้มิได้หมายถึงรายได้ เท่านั้น หากหมายถึงความพอใจจากการทำ

สิ่งดี ๆ ให้คนอื่น หรือความตื่นเต้นจากอะไร ที่แหกคอกออกไปก็ตามที”

Becker ใช้แนวคิดเช่นนี้วิเคราะห์ ปัญหาของสังคมไม่ว่าเรื่องการลงทุนใน มนุษย์ ครอบครัว การแต่งงาน การหย่าร้าง อาชญากรรม การเหยียดผิว ฯลฯ ในแง่มุมที่ นักสังคมวิทยาไม่เคยพิจารณามาก่อน

ตัวอย่างแรกคือการประกอบอาชีพอาชญากรรม Becker อธิบายว่าอาชญากรเกือบทั้งหมด มีโซนที่ผิดปกติดังที่แอดวอร์กาการเชือกกัน หากเป็นคนมีเหตุมีผลในการลงมือประกอบ อาชญากรรม เมื่อใดที่ผลประโยชน์หรือ “สวัสดิการ” (ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเงิน อาจเป็น ความพอใจแบบบ้าๆ ก็ได้) ที่คาดว่าจะได้รับสูง กว่าผลเสียที่คาดว่าจะเกิดจากอาชญากรรมแล้ว อาชญากรจะลงมือเสมอ

ในฝั่ง “สวัสดิการ” ที่คาดว่าจะได้รับจะ ประกอบด้วย 2 ตัวแปรคือ ความเป็นไปได้ใน การได้รับ “สวัสดิการ” กับขนาดของ “สวัสดิการ” กล่าวคือ ถ้าอาชญากรรมนั้นง่ายก็มีความเป็นไปได้สูงที่จะได้รับ ในฝั่งผลเสียก็ประกอบด้วย 2 ตัวแปรคือ ความเป็นไปได้ในการถูกลงโทษกับ บทลงโทษ Becker พิสูจน์ให้เห็นว่าสิ่งที่จะหยุด ยังอาชญากรรมไม่ใช่บทลงโทษหากแต่เป็นความ เป็นไปได้ในการถูกลงโทษซึ่งขึ้นอยู่กับถูกจับ และกระบวนการลงโทษ

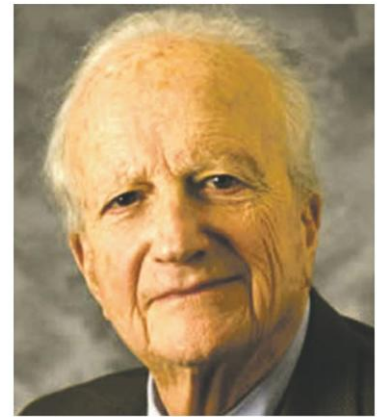
ถ้าประกอบอาชญากรรมแล้วไม่เคย มีใครถูกจับเลย ไม่ว่าบทลงโทษสูงแค่ไหน อาชญากรรมก็จะเกิดขึ้นเสมอ (คอร์รัปชัน ในราชการไทยก็อยู่ในข่ายนี้เช่นกัน) ดังนั้น ประสิทธิภาพของการลงโทษซึ่งหมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ทั้งหมด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการป้องกัน อาชญากรรม

ในเรื่องครอบครัว Becker ก็วิเคราะห์ ได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ เขาถือว่าครอบครัว เปรียบเสมือนโรงงานเล็กๆ ซึ่งผลิตสินค้า พื้นฐาน เช่น อาหาร ความสนุกสนาน การอยู่ อาศัย ฯลฯ โดยมีเวลาและสินค้าที่ซื้อมาจาก ตลาดเป็นวัตถุดิบ

ราคาของสินค้าพื้นฐานใดสินค้าหนึ่ง ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ต้นทุน โดยตรงที่มาจากการซื้อสินค้าจากข้างนอกมา

เข้าโรงงาน และส่วนที่สองคือ ค่าใช้จ่ายอันเนื่อง มาจากเวลาที่ใช้ไปในการผลิตและบริโภคสินค้า พื้นฐาน ซึ่งค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เท่ากับค่าจ้าง คุณด้วยเวลาที่ใช้ไปในการผลิตแต่ละหน่วย สินค้าที่ออกมาจากโรงงาน

เมื่อค่าจ้างของคนหนึ่งในโรงงานหรือ ครอบครัวนี้สูงขึ้นก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ของแรงจูงใจที่จะทำงานในโรงงานและการปรับ เปลี่ยนสู่การผลิตและบริโภคสินค้าพื้นฐาน

Gary Becker

ชนิดที่ต้องใช้เวลาเข้มข้นให้น้อยลง พุดง่าย ๆ ก็คือ เมื่อคนหนึ่งในครอบครัว มีฐานะดีขึ้น ก็จะใช้เวลากับครอบครัวน้อยลง เพราะมูลค่าเวลาที่เคยใช้กับครอบครัวนั้นสูงขึ้น กว่าเดิม (ค่าเสียโอกาสสูง) หันไปใช้เครื่องทุ่น แรง เช่น เครื่องซักผ้า ล้างชาม ตลอดจนใช้คน มาช่วยงาน (คนสวน คนทำความสะอาดบ้าน) เอาลูกไปฝากศูนย์เลี้ยงเด็ก การใช้บริการ โรงเรียน การจ้างช่างประปา ไฟฟ้า แทนงาน ที่ตนเองเคยใช้เวลาทำมาก ๆ

แนวคิดเช่นนี้ช่วยอธิบายว่าเหตุใด แม้มันจะมีสัดส่วนในแรงงานของประเทศมากขึ้น เมื่อรายได้ของพ่อบ้านสูงขึ้น การใช้เครื่อง ทุ่นแรงที่สามารถหาซื้อมาเพื่อทดแทนแรงงาน แม้มันก็จะเกิดขึ้น อีกทั้งสามารถมีเงินเอาลูก ไปฝากศูนย์ดูแลได้ ดังนั้นแรงงานในบ้านของแม่ บ้านที่เหลือพอจะออกไปทำงานนอกบ้านได้

Becker พบว่าคนรวยจะมีอัตราหย่าร้าง น้อยกว่าคนจน จะมีลูกจำนวนน้อยกว่าเพราะ ต้องการคุณภาพมากกว่าปริมาณเนื่องจากเข้าใจ ดีว่าการเลี้ยงลูกให้มีการศึกษาดีคือการลงทุน

ในระยะยาว และเปรียบเทียบผลการหว่านเมล็ดของการไร้ความทุกข์ใจที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันเนื่องมาจากลูกขาดการศึกษาที่ดี Becker พบว่าทางใหม่เหล่านี้เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น

การมองปัญหาสังคมในแง่มุมมองที่แปลกออกไปช่วยกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามที่ทำให้เกิดการคิดในแนวที่แปลกออกไปของแวดวง

วิชาอื่น ไม่ว่าจะเป็นมานุษยวิทยา หรือรัฐศาสตร์ Becker มีชื่อเสียงอื้อฉาวในยุคทศวรรษ 1960 เพราะเขากล้าที่จะริเริ่มใช้การวิเคราะห์แบบข้ามสาขาวิชา ไม่แยกส่วนดังที่นิยมกันในยุคนั้น

การวิเคราะห์ของ Becker ในเรื่องการเหยียดผิวในยุคต้นทศวรรษ 1960 ยิ่งทำให้เขาเป็นเป้าของการโจมตีจากกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยกับการต่อสู้ของคนผิวดำเพื่อสิทธิที่เท่าเทียมกัน พวก Civil Right Movement ในสหรัฐอเมริกา ชื่นชอบงานวิจัยของเขาที่พิสูจน์ให้เห็นว่าการเหยียดผิวก่อให้เกิดผลเสียต่อทั้งผู้จ้าง และผู้ถูกเหยียดผิว (“ทุกครั้งที่มีผู้จ้างเหยียดผิวด้วยการปฏิเสธการจ้างคนผิวดำและจ้างคนผิวขาวแทน โดยที่ทั้งสองมีความสามารถเท่ากัน แต่คนผิวดำมีค่าจ้างถูกกว่า ผู้จ้างนั้นกำลังสูญเสีย”)

Becker เชื่อว่ามนุษย์ตอบสนองแรงจูงใจเสมอโดยมีการคิดระยะอย่างมีเหตุมีผล (Theory of Rational Choice) มีได้เป็นมนุษย์ที่กระทำตามพฤติกรรมเป็นนิสัยดังที่เคยเชื่อกันในสังคมวิทยา ความเชื่อใหม่นี้สามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาสังคมและพยากรณ์พฤติกรรมตลอดจนสามารถเสนอแนะนโยบายเพื่อแก้ไขและหาทางออกได้

นักวิชาการที่ประยุกต์เศรษฐศาสตร์เข้ากับศาสตร์อื่นๆ อย่างกว้างขวางในเวลาต่อมาอันล้วนเป็นหนี้ Becker ผู้ริเริ่มการแสดงให้เห็นว่าหลักการทางเศรษฐศาสตร์นั้นมิได้มีอยู่แต่เฉพาะในทฤษฎีเท่านั้น หากอยู่ในชีวิตจริงด้วย